

LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMO KONTROLIERIŲ ĮSTAIGA

ATASKAITA DĖL ŽMOGAUS TEISIŲ PADĖTIES VILNIAUS PATAISOS NAMUOSE (Sniego gatvės sektoriuje)

2015-02-11 Nr. 2014/1-60(29)
Vilnius

I. NACIONALINĖ KANKINIMŲ PREVENCIJA IR BENDRA INFORMACIJA APIE ATLIKTĄ PATIKRINIMĄ

1. Lietuvos Respublikos Seimui 2013 m. gruodžio 3 d. įstatymu Nr. XII-630 ratifikavus Konvencijos prieš kankinimą ir kitokį žiaurų, nežmonišką ar žeminantį elgesį ar baudimą Fakultatyvų protokolą (toliau vadinama – Fakultatyvus protokolą) ir priėmus Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierių įstatymą (toliau vadinama – LRSKI) pakeitimus, pagal kuriuos Lietuvos Respublikos Seimo kontrolieriams buvo pavesta vykdyti nacionalinę kankinimų prevenciją laisvės apribojimo vietose nuolat jose lankantis (2014 m. sausio 1 d. įsigaliojusios LRSKI 3 ir 19¹ straipsnių nuostatos), Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierių įstaiga (toliau vadinama – Įstaiga) tapo nacionaline kankinimų prevencijos institucija.

Vykdydami nacionalinę kankinimų prevenciją, Seimo kontrolieriai naudojami plačiais įgaliojimais: jie turi teisę pasirinkti, kokias laisvės apribojimo vietas aplankyti ir kokius asmenis apklausti, patekti į visas laisvės apribojimo vietas ir visas jose esančias patalpas, susipažinti su jų įrengimu ir infrastruktūra. Be to, Seimo kontrolieriai turi teisę kalbėtis be liudininukų su asmenimis, kurių laisvė apribota, taip pat apklausti bet kokius kitus asmenis, kurie galėtų suteikti reikiamos informacijos, laisvės apribojimo vietų patikrinimus atlikti kartu su pasirinktais ekspertais. Patikrinimai organizuojami bet kurioje vietoje, kurioje asmenų laisvė yra arba gali būti apribota, t. y. policijos komisariato areštinėse, įkalinimo, globos, psichiatrijos, užkrečiamųjų ligų gydymo, užsieniečių laikymo ar apgyvendinimo ir kitose įstaigose.

2. Seimo kontrolierius, Įstaigos vadovas Augustinas Normantas, vykdydamas nacionalinę kankinimų prevenciją, pavedė patarėjams Jurui Taminskui, Kristinai Brazevič, Sandrai Januškevičienei ir vyriausiajai specialistei Deimantei Karužienei atlikti patikrinimą dėl žmogaus teisių padėties Vilniaus pataisos namų sektoriuje, esančiame Sniego g. 2 Vilniuje (toliau vadinama – įstaiga, Vilniaus pataisos namai). Patikrinimas buvo atliktas 2014-10-02.

Patikrinimo metu buvo bendrauta su Vilniaus pataisos namų direktoriaus Arvydo Ižičkos pavaduotoju Česlovu Jociumi, skyrių viršininkais, bendruomenės slaugytoja, kitais darbuotojais ir kalinamaisiais. Buvo apžiūrėtos kameros, bendrabučių tipo patalpos, pasivaikščiavimo kiemeliai, įstaigoje veikianči parduotuvė, sanitarinė, higienos ir kitos patalpos, patikrinti įvairūs registracijos žurnalai (Suimtųjų (nuteistųjų) traumų apskaitos žurnalas, Tarnybinių pranešimų apie suimtųjų (nuteistųjų) padarytus suėmimo vykdymo režimo pažeidimus registras, Uždarymo į bausmės izoliatorių apskaitos žurnalas, Nuteistųjų perkėlimo į kameras tipo patalpas apskaitos žurnalas, Nuteistųjų perkėlimo į drausmės grupę apskaitos žurnalas, Pareigūnų lankymosi bausmės izoliatoriaus ir kameros tipo patalpose registracijos žurnalas bei kiti dokumentai (atsitiktine tvarka pasirinktos nuteistųjų sveikatos istorijos).

II. AKTUALŪS TEISĖS AKTAI, TEISMŲ PRAKTIKA IR STANDARTAI

3. Pagrindiniai teisės aktai, taikytini atliekant patikrinimą įkalinimo įstaigoje:
 - 3.1. Lietuvos Respublikos Konstitucija;
 - 3.2. Žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencija;
 - 3.3. Neįgaliųjų teisių konvencija (toliau vadinama – Neįgaliųjų konvencija);
 - 3.4. Europos Tarybos Ministrų Komiteto Rekomendacija Rec(2006)2 valstybėms narėms dėl Europos kalinimo taisyklių (toliau vadinama – Europos kalinimo taisyklės) ir Rekomendacija (2006)13 dėl kardomojo kalinimo taikymo;
 - 3.5. Principų, kuriais siekiama apsaugoti visus bet kokia forma suimtus ar kalinamus asmenis, sąvadas, priimtas Jungtinių Tautų Generalinės Asamblėjos 1988 m. rezoliucija 43/173, ir Pagrindiniai elgesio su sulaikytais asmenimis principai, priimti Jungtinių Tautų Generalinės Asamblėjos 1990 m. rezoliucija 45/111;
 - 3.6. Lietuvos Respublikos bausmių vykdymo kodeksas (toliau vadinama – BVK);
 - 3.7. Lietuvos Respublikos teisės gauti informaciją iš valstybės ir savivaldybių institucijų ir įstaigų įstatymas;
 - 3.8. Lietuvos Respublikos pacientų teisių ir žalos sveikatai atlyginimo įstatymas;
 - 3.9. Lietuvos Respublikos neįgaliųjų socialinės integracijos įstatymas (toliau vadinama – NSII);
 - 3.10. Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2002-01-09 nutarimas Nr. 14 „Dėl fiziologinių mitybos normų asmenims, laikomiems kardomojo kalinimo ir laisvės atėmimo vietose, patvirtinimo“;
 - 3.11. Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2007-08-22 nutarimas Nr. 875 „Dėl asmenų prašymų nagrinėjimo ir jų aptarnavimo viešojo administravimo institucijose, įstaigose ir kituose viešojo administravimo subjektuose taisyklių patvirtinimo“;
 - 3.12. Lietuvos Respublikos teisingumo ministro 2003-07-02 d. įsakymas Nr. 194 „Dėl pataisos įstaigų vidaus tvarkos taisyklių patvirtinimo“ (toliau vadinama – Taisyklės);
 - 3.13. Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro ir Lietuvos Respublikos teisingumo ministro 2009-03-18 įsakymas Nr. V-195/1R-76 „Dėl laisvės atėmimo vietose veikiančių asmens sveikatos priežiūros tarnybų struktūros, etatų skaičiaus ir darbo tvarkos aprašo patvirtinimo“;
 - 3.14. Lietuvos Respublikos teisingumo ministro ir Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2003-04-22 įsakymas Nr. 199/V-235 „Dėl Kalėjimų departamentui prie Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijos pavaldžių įstaigų sveikatos priežiūros tarnybų tipinių normatyvų patvirtinimo“;
 - 3.15. Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2010-03-30 įsakymas Nr. V-241 „Dėl Lietuvos higienos normos HN 76:2010 „Laisvės atėmimo vietos: bendrieji sveikatos saugos reikalavimai“ patvirtinimo“ (toliau vadinama – Higienos norma 76:2010);
 - 3.16. Kalėjimų departamento prie Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijos direktoriaus 2011-03-03 įsakymas Nr. V-82 „Dėl pataisos įstaigų įrengimo ir eksploatavimo taisyklių patvirtinimo“;
 - 3.17. Kalėjimų departamento prie Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijos direktoriaus 2014 m. kovo 28 d. įsakymas Nr. V-138 „Dėl valgiaraščių asmenims, laikomiems kardomojo kalinimo ir laisvės atėmimo vietose, patvirtinimo“;
 - 3.18. Kalėjimų departamento prie Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijos direktoriaus 2006-05-02 įsakymas Nr. 4/07-117 „Dėl Asmenų, laikomų kardomojo kalinimo ir laisvės atėmimo vietose, maitinimo organizavimo taisyklių patvirtinimo“ (toliau vadinama – Maitinimo organizavimo taisyklės);
 - 3.19. Laisvės atėmimo vietų apsaugos ir priežiūros instrukcija, patvirtinta Kalėjimų departamento prie Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijos direktoriaus 2014 m. rugsėjo 10 d. įsakymu Nr. V-362 „Dėl laisvės atėmimo vietų apsaugos ir priežiūros instrukcijos patvirtinimo“;

3.20. Laisvės atėmimo vietų patalpų aprūpinimo baldais ir kietuoju inventoriumi normos, patvirtintos Lietuvos Respublikos teisingumo ministro 2004-06-09 įsakymu Nr. 1R-139.

4. Pažymėtina, jog, vertinant, kaip elgiamasi su asmenimis, kuriems apribota laisvė, ir jų laikymo sąlygas, svarbu vadovautis ne tik nacionaliniais ir tarptautiniais teisės aktais, bet ir Lietuvos bei tarptautinių teismų praktika, ir kompetentingų bei plačius įgaliojimus turinčių tarptautinių institucijų rekomendacijomis. Lietuvoje kalinimo sąlygų atitikties teisės aktuose nustatytiems reikalavimams klausimus ne kartą yra nagrinėję administraciniai teismai; Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas yra suformulavęs praktiką dėl neturtinės žalos, patirtos dėl netinkamų kalinimo sąlygų, atlyginimo (be daugelio kitų, paminėtina, pvz., Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo 2012 m. sausio 23 d. nutartis byloje A-146-115-12). Be to, Lietuva yra prisijungusi prie Europos žmogaus teisių konvencijos (toliau vadinama – Konvencija), todėl jai privalomi ir Europos Žmogaus Teisių Teismo jurisprudencijoje suformuluoti principai dėl Konvencijos 3 straipsnio (kankinimo uždraudimas) reikalavimų taikymo asmenims atimant ar apribojant laisvę (paminėtini, pvz., šie sprendimai: *Karalevičius v. Lithuania*, Nr. 53254/99, 2005 m. balandžio 7 d. sprendimas; *Ananyev and Others v. Russia*, Nr. 42525/07 ir 60800/08, 2012 m. sausio 10 d. sprendimas; *Ostrovar v. Moldova*, Nr. 35207/03, 2005 m. rugsėjo 13 d. sprendimas; *Gulyayeva v. Russia*, Nr. 67413/01, 2010 m. balandžio 1 d. sprendimas; *Florea v. Romania*, Nr. 37186/03, 2010 m. rugsėjo 14 d. sprendimas ir *Elefteriadis v. Romania*, Nr. 38427/05, 2011 m. sausio 25 d. sprendimas).

5. Europos regiono valstybėse kankinimų prevenciją jau 25 metus vykdančias Europos Komitetas prieš kankinimą ir kitokį žiaurų, nežmonišką ar žeminančių elgesį ir baudimą (toliau vadinama – CPT) įdiegė ir taiko elgesio su asmenimis, iš kurių atimta laisvė, standartus¹. CPT, laisvės apribojimo (atėmimo) vietose atlikęs patikrinimus dėl elgesio su juose laikomais asmenimis, konkrečioms valstybėms pateikia savo rekomendacijas, kaip užkirsti kelią kankinimui ir kitokiam žiauriam, nežmoniškam ar žeminančiam elgesiui ir baudimui. CPT nustatytuose standartuose įtvirtinti visuotinai pripažinti ir taikomi žmogaus teisių apsaugos standartai, kuriuos valstybės taip pat pripažįsta ir gera valia vykdo, atsižvelgia į juos ir jų laikosi.

III. TIKRINAMOS SRITYS IR NUSTATYTOS APLINKYBĖS

6. Patikrinimas atliktas vertinant žmogaus teisių apsaugos ir kankinimų prevencijos aspektu svarbiausius klausimus, atsižvelgiant į šios ataskaitos II skyriuje nurodytus teisės aktus, CPT standartus, CPT ataskaitose apie Lietuvoje atliktus patikrinimus pateiktas rekomendacijas, Lietuvos teismų ir Europos Žmogaus Teisių Teismo praktiką.

Atliekant patikrinimą faktinės aplinkybės, susijusios su asmenų laikymo sąlygomis ir žmogaus teisių padėtimi, buvo patikrintos ir įvertintos pagal šias sritis: 1) duomenys apie įstaigą ir laikomus asmenis; 2) darbuotojai; 3) saugumo priemonės ir savižudybių prevencija; 4) kratos ir specialiųjų priemonių taikymas; 5) elgesys su nuteistaisiais, drausminio poveikio priemonių taikymas; 6) laikymo ir higienos sąlygos; 7) maitinimas; 8) apranga; 9) sveikatos priežiūra; 10) kitos nuteistųjų teisės; 11) informacijos prieinamumas ir kreipimūsi nagrinėjimas; 12) užsienio valstybių piliečiai; 13) kitų institucijų atlikti patikrinimai.

7. Patikrinimo metu vertinant nuteistųjų teisių padėtį įstaigoje, buvo nustatyti keli toliau aptariami trūkumai ir situacijos, dėl kurių galimi žmogaus teisių pažeidimai, susiję su: a) laisvais darbuotojų etatais; b) baudos izoliatoriuje laikomų asmenų sveikatos tikrinimu; c) įstaigos patalpų pritaikymu neįgaliems asmenims; d) elektros išjungimu nakties metu; e) sanitarinių mazgų būkle; f) dietinio arba specialaus maitinimo užtikrinimu; g) kai kurių maisto produktų kokybe; h) sąlygomis gamintis maistą; i) sąlygomis, sudarytomis skalbti asmeninius drabužius; j) asmens sveikatos priežiūros paslaugų teikimu.

¹ [CPT/Inf/E (2002) 1 - Rev. 2013].

7.1. Dėl laisvų darbuotojų etatų

7.1.1. Iš administracijos pateiktų duomenų apie įstaigai patvirtintus etatus nustatyta, jog visai įstaigai, t. y. tiek Rasų gatvės sektoriui, tiek Sniego gatvės sektoriui, iš viso yra patvirtinta 316 etatų². Sniego gatvėje esančiame sektoriuje dirba 69 darbuotojai. Patikrinimo metu iš viso abiejuose sektoriuose buvo neužpildyta 15 etatų: 8 – Apsaugos ir priežiūros skyriaus prižiūrėtojo, 1 – prižiūrėtojo budinčiosios pamainos vyresniojo, 1 – direktoriaus budinčiojo padėjėjo, 2 – Kriminalinės žvalgybos skyriaus vyriausiojo specialisto, 1 – Personalo skyriaus vedėjo, 1 – Psichologinės tarnybos viršininko ir 1 – specialisto. Vilniaus pataisų namų vadovas taip pat nurodė, jog, siekiant užpildyti laisvus etatus, yra nuolat skelbiamos darbuotojų atrankos (šiuo metu paskelbtos 4 atrankos). Be to, artimiausiu metu planuojama paskelbti konkursą užpildyti kitus laisvus valstybės tarnautojų etatus.

7.1.2. Manytina, jog, pagal pirmiau nurodytą teisės aktą, įstaigai yra patvirtintas konkretus etatų skaičius (316), kuris turi garantuoti tinkamą įstaigos veiklos organizavimą. Nuteistųjų ir personalo santykis turi reikšmės laisvės atėmimo bausmę vykdant tokiomis sąlygomis, kurios užtikrintų laikomų asmenų saugumą.

CPT standartuose pažymima, jog nepakankamas darbuotojų skaičius neabejotinai trukdo formuojant teigiamus personalo ir kalinių santykius bei apskritai kuria nesaugią aplinką tiek personalui, tiek kaliniams. Be to, ten, kur trūksta darbuotojų baziniam saugumo lygiui palaikyti ir normaliam įstaigos darbo režimui užtikrinti, gali tekti dirbti viršvalandžius. Dėl to personalas gali patirti didelį stresą ir greitai pervargti; tokia situacija gali padidinti bet kuriai pataisos sistemai būdingą įtampą (CPT standartų II skyriaus 26 p).

7.2. Dėl baudos izoliatoriuje laikomų asmenų sveikatos tikrinimo

7.2.1. Patikrinimo metu baudos izoliatoriuje laikomi asmenys skundėsi, jog prieš patalpinant juos į baudos izoliatorių sveikata nebuvo tikrinta. Šią informaciją patvirtino ir kiti įstaigoje laikomi nuteistieji.

7.2.2. Pagal BVK 144 straipsnio 1 ir 2 dalis, nuteistojo, kuriam paskirta nuobauda – uždarymas į baudos arba drausmės izoliatorių ar į karcerį, taip pat perkėlimas į kamerų tipo patalpas, sveikatą privalo patikrinti gydytojas ir pataisos įstaigos direktoriaus nutarime, kuriuo paskirtos šios nuobaudos, pažymėti, ar nuteistasis gali paskirtą nuobaudą atlikti. Ypatingais atvejais nuteistasis, kuris neturi aiškių traumos ar pavojingos ligos požymių, gali būti uždarytas į baudos izoliatorių ar į karcerį medicinos darbuotojo leidimu, tačiau tokio nuteistojo sveikatos patikrinimą turi atlikti gydytojas ne vėliau kaip per dvidešimt keturias valandas po uždarymo į baudos izoliatorių ar į karcerį.

Tačiau CPT rekomendacijose pažymima, jog tokia praktika yra žalinga gydytojo ir paciento santykiams. Kartu CPT atkreipia dėmesį, jog tokiais atvejais sveikatos priežiūros darbuotojai turi atidžiai stebėti į drausmės patalpas uždarytų asmenų sveikatą: gauti informaciją apie į drausmės zoną patalpintus asmenis, juos nedelsiant aplankyti bei reguliariai lankyti (bent kartą per dieną), teikti jiems būtiną medicinos pagalbą, pranešti įstaigos direktoriui, jei asmens buvimas šiose patalpose kelia realią grėsmę jo sveikatai (CPT/Inf/E (2002) 1-Rev. 2011, 62-63 p., 37psl.).

7.3. Dėl įstaigos patalpų pritaikymo neįgaliems asmenims

7.3.1. Vizito metu atliktus faktinį žmogaus teisių užtikrinimo vertinimą vietoje, nustatyta, kad įėjimas į įstaigą bei kitos patalpos nėra prieinamos žmonėms su negalia.

² Pataisos namų, pataisos namų-atvirųjų kolonijų, laisvės atėmimo vietų ligoninių darbuotojų, gaunančių darbo užmokestį iš valstybės biudžeto, tipinių etatų ir jų skaičiaus normatyvai, patvirtinti Kalėjimų departamento prie Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijos direktoriaus 2013-12-31 įsakymu Nr. V-444.

7.3.2. Pagal teisinį reglamentavimą, neįgaliesiems turi būti sudaromos geresnės gyvenamųjų patalpų ir buities sąlygos, sukurta fiziškai tinkama ir sveikatai saugi aplinka, atitinkanti jų specialiuosius poreikius (BVK 173 str. 5 d., NSIĮ 11 str. 1 d., HN 76:2010 7 p.). Neįgaliųjų konvencijos 19 str. 1 d. numatyta, jog valstybės turi imtis atitinkamų priemonių, kad užtikrintų neįgaliesiems lygiai su kitais asmenimis fizinės aplinkos, kitų visuomenei prieinamų objektų ar teikiamų paslaugų prieinamumą tiek miesto, tiek kaimo vietovėse. Be to, Neįgaliųjų konvencijos 9 str. 1 d. a punkte numatyta, jog „šios priemonės, kurios apima prieinamumo kliūčių ir trukdžių nustatymą ir pašalinimą, *inter alia* taikomos: a) pastatams [...] ir kitokiems vidaus ir lauko objektams, įskaitant [...], būstą, medicinos įstaigas ir darbo vietas [...]“.

Pagal CPT standartus, turėtų būti tinkamai atsižvelgiama į pagyvenusių ir/arba neįgalių asmenų poreikius. Pavyzdžiui, tualetai, ant kurių besinaudojantis juo negali atsisėsti, tokiems asmenims yra netinkami (CPT standartų VI skyriaus 34 p).

7.4. Dėl elektros išjungimo nakties metu

7.4.1. Vizito metu nuteistieji nurodė, kad nakties metu yra išjungiamas elektros tiekimas visose gyvenamosiose patalpose. Šią informaciją patvirtino ir tuo metu įstaigoje dirbę pareigūnai, nurodydami, jog taip siekiama užtikrinti, jog nuteistieji nakties metu nesinaudotų televizoriais ir kitais įrenginiais. Be to, pareigūnai informavo, kad, naktį tikrinant nuteistuosius, jie patys naudojami nešiojamais žibintuvėliais.

7.4.2. Pažymėtina, kad, vadovaujantis bausmių vykdymą reglamentuojančių teisės aktų nuostatomis, gyvenamosiose patalpose turi būti užtikrinamas naktinis apšvietimas. Pagal Higienos normos 76:2010 23 p., gyvenamosiose patalpose įrengta dirbtinė naktinė apšvieta turi būti ne mažesnė kaip 10 liuksų (lx) ir ne didesnė kaip 20 liuksų.

7.5. Dėl sanitarinių mazgų būklės

7.5.1. Vizito metu įstaigos bendrabučio antrame ir trečiame aukštuose atskirai nuo gyvenamųjų patalpų įrengtuose sanitariniuose mazguose buvo vizualiai nešvaru, grindys buvo šlapios, kampuose mėtėsi šiukšlių, kai kurie unitazai buvo neišvalyti, buvo užuodžiami nemalonūs kvapai. Švara nebuvo užtikrinta ir sanitariniuose mazguose, kurie buvo įrengti šalia trumpalaikių pasimatymų patalpų.

7.5.2. Pagal Higienos normos 76:2010 54 p., visos laisvės atėmimo vietų patalpos, įrenginiai ir baldai turi būti švarūs.

7.6. Dėl dietinio arba specialaus maitinimo užtikrinimo

7.6.1. Atliktus faktinį žmogaus teisių užtikrinimo vertinimą vietoje, nustatyta, kad įstaigoje laikomiems nuteistiesiems neužtikrinamas dietinis arba specialus maitinimas esant medicininėms indikacijoms.

Administracijos teigimu, įstaigoje maitinimas organizuojamas vadovaujantis Maitinimo organizavimo taisyklių 7 p., tik patiekalus gaminant be riebalų ir druskos.

7.6.2. Pažymėtina, kad asmenims, kuriems ribojama laisvė, turi būti užtikrinamas dietinis arba specialus maitinimas (pagal BVK 173 str. 4 ir 5 d. bei 62 str. 1 ir 2 d.; Europos kalnimo taisyklių 22.1, 22.3, 22.4 p.; Higienos normos 76:2010 9 p.; Fiziologinių mitybos normų asmenims, laikomiems kardomojo kalnimo ir laisvės atėmimo vietose, patvirtintų Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2002-01-09 nutarimu Nr. 14, 2.1 p.; Maitinimo organizavimo taisyklių 7 p.; Laisvės atėmimo vietose veikiančių asmens sveikatos priežiūros tarnybų struktūros, etatų skaičiaus ir darbo tvarkos aprašo, patvirtinto Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro ir Lietuvos Respublikos teisingumo ministro 2009-03-18 įsakymu Nr. V-195/1R-76, 2 p.).

7.7. Dėl kai kurių maisto produktų kokybės ir skonio

7.7.1. Vizito metu nemažai nuteistųjų skundėsi, jog šiltuoju metų laiku negavo sezoninių šviežių daržovių, o ištikus metus buvo tiekiami tik rauginti agurkai, kurių kokybė bei skonio ir kvapo savybės netenkino.

7.7.2. Pagal Maitinimo organizavimo taisyklių 20 p., išduoti pagamintą maistą leidžia kalinimo įstaigos direktoriaus budintysis padėjėjas, remdamasis šios įstaigos Sveikatos priežiūros tarnybos darbuotojų juslinio patikrinimo rezultatais, įrašytais pagaminto maisto kokybės įvertinimo žurnale. Be Sveikatos priežiūros tarnybos darbuotojų juslinio patikrinimo ir kalinimo įstaigos direktoriaus budinčiojo padėjėjo leidimo išduoti maistą draudžiama. Taisyklių 261 p. numatyta, jog „išduodamo pagaminto maisto juslinio patikrinimo rezultatai įrašomi į Pagaminto maisto kokybės įvertinimo žurnalą“. Pažymėtina, kad šiame žurnale Sveikatos priežiūros tarnybos darbuotojai juslinio patikrinimo metu nėra pažymėję jokių trūkumų, susijusių su įstaigai tiekiamais raugintais agurkais.

Atsižvelgiant į Maitinimo organizavimo taisyklių 1 priedą Maisto produktų, skirtų suimtiesiems ir nuteistiesiems maitinti, keitimo kitais produktais normos, manytina, kad rauginti agurkai, dėl kurių didelė dalis nuteistųjų išreiškė nepasitenkinimą, galėtų būti pakeisti kitomis šviežiomis sezoninėmis daržovėmis.

7.8. Dėl sąlygų gamintis maistą

7.8.1. Atliktus faktinį žmogaus teisių užtikrinimo vertinimą vietoje, nustatyta, kad virtuvėlė, kurioje nuteistieji gali gamintis maistą, įrengta ne gyvenamosiose patalpose, o visiškai kitame pastate. Be to, virtuvėlėje yra tik viena viryklė, skirta naudotis 110 nuteistųjų, todėl labai sudėtinga visiems norintiems gaminti joje maistą. Pabendraurus su nuteistaisiais taip pat išaiškėjo, kad viryklė techniškai netvarkinga, t. y. neveikia orkaitės funkcija.

7.8.2. Pagal nustatytą teisinį reglamentavimą, laisvės atėmimo įstaigos privalo užtikrinti tinkamą kalinamų asmenų materialinį buitinių aprūpinimą. BVK 173 str. 1 dalyje įtvirtinta, kad arešto, terminuoto laisvės atėmimo ir laisvės atėmimo iki gyvos galvos bausmes atliekantiems nuteistiesiems užtikrinamos reikiamos gyvenamųjų patalpų ir buitines sąlygos, atitinkančios Lietuvos Respublikos higienos normas. Atkreiptinas dėmesys į tai, kad Laisvės atėmimo vietų patalpų aprūpinimo baldais ir kietuoju inventoriumi normų, patvirtintų Lietuvos Respublikos teisingumo ministro 2004 m. birželio 9 d. įsakymu Nr. 1R-139 „Dėl Arešto, terminuoto laisvės atėmimo ir laisvės atėmimo iki gyvos galvos bausmes atliekančių nuteistųjų, suimtųjų ir vaikų (kūdikių), esančių pataisos namų vaikų (kūdikių) namuose, materialinio buitinio aprūpinimo normų patvirtinimo“, skyriuje „Bendrabučio gyvenamosios patalpos virtuvėlė“ numatyta, kad bendrabučių gyvenamosios patalpos virtuvėlėje turi būti, be kita ko, ir elektrinė viryklė/s, atsižvelgiant į plotą ir reikmę.

Be to, pažymėtina, kad visi buitinės technikos prietaisai turi būti tvarkingi ir atitikti gamintojo naudojimosi konkrečiu prietaisu instrukciją.

7.9. Dėl sąlygų, sudarytų skalbti savo asmeninius drabužius

7.9.1. Vizito metu nustatyta, kad įstaigos rūsyje yra įrengta drabužių džiovykla ir skalbykla. Pastarosios patalpos Biuro darbuotojai apžiūrėti negalėjo, kadangi ji buvo užrakinta, o asmuo, atsakingas už šią patalpą, buvo išvykęs. Pažymėtina, kad asmeninių drabužių skalbimas įstaigoje organizuojamas pagal direktoriaus nustatytą ir patvirtintą grafiką, kasdien nuo 8 val. iki 20 val., išskyrus šeštadienį.

Be to, nuteistieji skundėsi, kad įstaigoje veikiančioje skalbykloje savaitgaliais skalbiama įstaigoje išduodama patalynė, nors įstaiga yra sudariusi sutartį su kita įmone dėl šių paslaugų teikimo. Nuteistieji nurodė, jog visą įstaigos patalynę skalbiant tik įstaigoje kyla problemų dėl nuteistųjų asmeninių drabužių ir patalynės skalbimo bei džiovinimo.

7.9.2. Pažymėtina, kad, pagal Taisyklių 259 p., pataisos įstaigose dušai, sanitarinės švareklės, skalbyklos, kirpyklos, džiovyklos ir kiti komunalinės ir būtinės paskirties objektai turi veikti nuolat. Manytina, kad jeigu skalbykla veiktų ir sekmadieniais, nuteistiesiems kiltų mažiau problemų skalbiant savo asmeninius drabužius ir patalynę bei juos džiovinant.

7.10. Dėl asmens sveikatos priežiūros paslaugų teikimo

Vizito metu buvo analizuojami medicinos personalo darbo grafikai, etatai, sveikatos priežiūros paslaugų prieinamumas dienos ir nakties metu, medicinos dokumentų pildymas, siekiant nustatyti, kaip pacientai supažindinami su jiems skirtu gydymu.

7.10.1. Atliktus faktinį žmogaus teisių užtikrinimo vertinimą vietoje, nustatyta, kad įstaiga turi licenciją teikti šias asmens sveikatos priežiūros paslaugas:

- pirminės ambulatorinės sveikatos priežiūros: šeimos medicinos;
- slaugos: bendrosios praktikos, bendruomenės.

Tačiau pabendravus su darbuotojais ir nuteistaisiais nustatyta, kad dienos metu įstaigoje dirba:

- bendruomenės slaugytoja – nuo 8 val. iki 15.24 val.;
- odontologas – 1 kartą per savaitę po 2 valandas;
- šeimos gydytoja – trečiadieniais nuo 13 val. iki 15 val.;
- psichiatras – kiekvieno mėnesio pirmą ketvirtadienį nuo 15 val. iki 18 val.

Administracijos teigimu, esant reikalui, nakties metu ir švenčių bei medicinos personalo nedarbo dienomis yra kviečiami sveikatos priežiūros specialistai iš Rasų gatvėje esančio sektoriaus arba greitoji medicinos pagalba.

Siekiant išsiaiškinti, kokios vis dėlto asmens sveikatos priežiūros paslaugos yra prieinamos nuteistiesiems įstaigoje, buvo susipažinta su Sveikatos priežiūros tarnybos darbo grafikais. Pažymėtina, kad iš patvirtintų darbo grafikų neįmanoma nustatyti, kokiu metu ir kokie sveikatos priežiūros specialistai savo paslaugas teikia Sniego gatvėje esančiame sektoriuje, o kada – Rasų gatvėje esančiame sektoriuje.

Pagal Lietuvos Respublikos sveikatos priežiūros įstaigų įstatymo 5 straipsnio 1 dalį, „įmonės, įstaigos gali teikti sveikatos priežiūros paslaugas tik gavusios licenciją ir įregistruotos Valstybiniame sveikatos priežiūros įstaigų registre“. O vadovaujantis Asmens sveikatos priežiūros įstaigų licencijavimo taisyklių, patvirtintų Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2007 m. kovo 2 d. įsakymu Nr. V-156 „Dėl asmens sveikatos priežiūros įstaigų licencijavimo“, 50.3 p, licencijos turėtojas turi teisę užsiimti licencijoje nurodyta veikla tik licencijoje nurodytais adresais, jei kiti Lietuvos Respublikos teisės aktai nenustato kitaip.

Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta pirmiau, kyla abejonių, ar asmens sveikatos priežiūros įstaigoje yra teikiamos laikantis tokių paslaugų veiklą reglamentuojančių teisės aktų reikalavimų bei ar tinkamai užtikrinamas asmens sveikatos priežiūros paslaugų prieinamumas tiek dienos, tiek nakties ir nedarbo dienomis (pagal galiojančius teisės aktus).

7.10.2. Taip pat pastebėtina, kad nėra aišku, kas bendruomenės slaugytojos nedarbo metu tikrina nuteistiesiems išduodamą maistą ir užtikrina tinkamą Maitinimo organizavimo taisyklių 20 p. reikalavimų: „Išduoti pagamintą maistą leidžia kalnimo įstaigos direktoriaus budintysis padėjėjas, remdamasis šios įstaigos Sveikatos priežiūros tarnybos darbuotojų juslinio patikrinimo rezultatais, įrašytais pagaminto maisto kokybės įvertinimo žurnale. Be Sveikatos priežiūros tarnybos darbuotojų juslinio patikrinimo ir kalnimo įstaigos direktoriaus budinčiojo padėjėjo leidimo išduoti maistą draudžiama“ įgyvendinimą.

7.10.3. Be to, vizito metu susipažįstant su atsitiktine tvarka išrinktomis nuteistųjų sveikatos istorijomis, pastebėta, kad asmens sveikatos istorijose nėra pacientų sutikimą patvirtinančių įrašų ir parašų dėl sveikatos patikrinimo, gydytojo apžiūros, paskirto gydymo ir t. t.

Pažymėtina, kad, pagal BVK 174 str. 1 dalį, asmens sveikatos priežiūra pataisos įstaigose bei areštines organizuojama ir atliekama pagal Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos įstatymus. Pagal Pacientų teisių ir žalos sveikatai atlyginimo įstatymo 14 str. 1 dalį, pacientui nuo

16 metų sveikatos priežiūros paslaugos teikiamos tik su jo sutikimu, išskyrus būtiniosios medicinos pagalbos paslaugų teikimo atvejus, kai pacientas negali savo valios išreikšti pats. Pažymėtina, kad paciento valia turi būti patvirtinta paciento parašu paciento medicininiuose dokumentuose. Šiame įstatyme ir atitinkamuose įgyvendinamuosiuose teisės aktuose taip pat nustatyti reikalavimai sutikimui dėl sveikatos priežiūros paslaugų teikimo. Manytina, kad asmens sutikimas su skiriamu gydymu ar procedūra būtų aiškiau suprantamas, jeigu kiekvienu konkrečiu atveju būtų daromas įrašas su asmens parašu sveikatos istorijoje. Pažymėtina, kad taip ir nuteistieji, ir įstaiga išvengtų galimų abejonių ir ginčų dėl tinkamo supažindinimo su skiriamu gydymu (procedūra) ir asmens sutikimo fakto.

7.10.4. Iš administracijos pateiktos informacijos nustatyta, kad Vilniaus pataisos namų Sveikatos priežiūros tarnyboje dirbančių darbuotojų etatų skaičius neatitinka sveikatos priežiūros specialistų etatų skaičiaus, nustatyto Kalėjimų departamento prie Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijos pavaldžių įstaigų sveikatos priežiūros tarnybų tipiniuose normatyvuose. Neužimti arba tik iš dalies užimti šie etatai: bendrosios praktikos gydytojo arba vidaus ligų gydytojo (0,5 etato), gydytojo psichiatro (0,5 etato), gydytojo psichoterapeuto (0,5 etato) ir gydytojo higienisto padėjėjo (1 etatas).

Atsižvelgiant į tai, darytina prielaida, kad dėl neužimtų arba iš dalies užimtų etatų Sveikatos priežiūros tarnyba gali būti nepajėgi teikti visas išduotoje licencijoje numatytas sveikatos priežiūros paslaugas įstaigoje kalinamiems asmenims, todėl kyla abejonių dėl tinkamo sveikatos priežiūros paslaugų prieinamumo užtikrinimo pagal nustatytą teisinį reglamentavimą.

IV. IŠVADOS

8. Apibendrinant patikrinimo metu nustatytas aplinkybes, susijusias su gyventojų teisių padėtimi įstaigoje, bei atsižvelgiant į ataskaitos II ir III dalis, pažymėtini šie užfiksuoti trūkumai:

- 8.1. ne visi darbuotojų etatai yra užpildyti;
- 8.2. kyla abejonių, ar asmuo, kuriam paskirta nuobauda – uždarymas į baudos arba drausmės izoliatorių ar į karcerį, taip pat perkėlimas į kamerų tipo patalpas, yra reguliariai lankomas sveikatos priežiūros specialisto;
- 8.3. įėjimas bei kitos patalpos nėra prieinamos žmonėms su negalia;
- 8.4. nėra užtikrinta dirbtinė naktinė apšvieta (ne mažesnė kaip 10 lx ir ne didesnė kaip 20 lx) gyvenamosiose patalpose;
- 8.5. trumpalaikių pasimatymų patalpų, bendrabučių antrame ir trečiame aukštuose įrengtuose sanitariniuose mazguose neužtikrinama švara;
- 8.6. nuteistiesiems nėra užtikrinamas dietinis arba specialus maitinimas esant medicininėms indikacijoms;
- 8.7. šiltuoju metų laiku nuteistiesiems nebuvo tiekiamos šviežios sezoninės daržovės;
- 8.8. įstaigos virtuvėje yra tik viena viryklė, skirta naudotis daugiau nei šimtui asmenų, kuri, be kita ko, yra techniškai netvarkinga;
- 8.9. neužtikrinama galimybė nuteistiesiems savo asmeninius drabužius skalbti nuolat, t. y. ir šeštadieniais;
- 8.10. sveikatos priežiūros paslaugos įstaigoje galimai teikiamos nesilaikant tokių paslaugų veiklą reglamentuojančių teisės aktų reikalavimų, be to, kyla abejonių, ar nuteistieji yra tinkamai supažindinami su jiems paskirtu gydymu ir sutinka jį gauti; taip pat kyla abejonių, ar tinkamai užtikrinamas asmens sveikatos priežiūros paslaugų teikimas nakties metu, švenčių bei nedarbo dienomis; Sveikatos priežiūros tarnyboje dirbančių darbuotojų etatų skaičius neatitinka sveikatos priežiūros specialistų etatų skaičiaus, nustatyto Kalėjimų departamento prie Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijos pavaldžių įstaigų sveikatos priežiūros tarnybų tipiniuose normatyvuose.

V. REKOMENDACIJOS

9. Seimo kontrolierius, atsižvelgdamas į patikrinimo metu nustatytas aplinkybes ir vadovaudamasis LR SKĮ 19 straipsnio 1 dalies 14 punktu, rekomenduoja Vilniaus pataisos namų direktoriui Arvydui Ižičkai imtis priemonių užtikrinti, kad:

- 9.1. visi darbuotojų etatai būtų užpildyti;
- 9.2. asmuo, kuriam paskirta nuobauda – uždarymas į baudos arba drausmės izoliatorių ar į karcerį, taip pat perkėlimas į kamerų tipo patalpas, būtų reguliariai lankomas sveikatos priežiūros specialisto;
- 9.3. įėjimas bei kitos patalpos būtų prieinamos žmonėms su negalia;
- 9.4. gyvenamosiose patalpose būtų įrengta dirbtinė naktinė apšvieta, kuri būtų ne mažesnė kaip 10 lx ir ne didesnė kaip 20 lx;
- 9.5. trumpalaikių pasimatymų patalpose ir bendrabutyje įrengtuose sanitariniuose mazguose būtų užtikrinama švara;
- 9.6. esant medicininėms indikacijoms, nuteistiesiems būtų užtikrinamas dietinis arba specialus maitinimas;
- 9.7. pagal galimybes ir atsižvelgiant į Asmenų, laikomų kardomojo kalinimo ir laisvės atėmimo vietose, maitinimo organizavimo taisykles, patvirtintas Kalėjimų departamento prie Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijos direktoriaus 2006-05-02 įsakymu Nr. 4/07-117, raugintas daržoves pakeisti šviežiomis sezoninėmis daržovėmis;
- 9.8. virtuvėje esanti viryklė būtų techniškai tvarkinga; įvertinus poreikį, apsvarstyti galimybę įsigyti daugiau viryklių;
- 9.9. skalbykla ir kiti buitinės paskirties objektai veiktų nuolat;
- 9.10. atsižvelgiant į ataskaitos 7.9.1. p. nustatytus trūkumus, sveikatos priežiūros paslaugos įstaigoje būtų teikiamos laikantis tokių paslaugų veiklą reglamentuojančių teisės aktų reikalavimų;
- 9.11. pagaminto maisto kokybė būtų vertinama laikantis Asmenų, laikomų kardomojo kalinimo ir laisvės atėmimo vietose, maitinimo organizavimo taisyklėse, patvirtintose direktoriaus 2006-05-02 įsakymu Nr. 4/07-117, numatytų reikalavimų;
- 9.12. būtų apsvarstyta galimybė keisti praktiką Sveikatos priežiūros tarnyboje ir kiekvienu konkrečiu atveju gauti paciento raštišką sutikimą su skiriamu gydymu ar procedūra ir daryti atitinkamus įrašus su pacientų parašais ligos istorijose arba kitokiais būdais užtikrinti galimybę įsitikinti, kad asmuo buvo tinkamai supažindintas su skiriamu gydymu ar procedūra ir išreiškė sutikimą;
- 9.13. Sveikatos priežiūros tarnyboje dirbančių darbuotojų skaičius atitiktų Kalėjimų departamentui prie Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijos pavaldžių įstaigų sveikatos priežiūros tarnybų tipiniuose normatyvuose numatytą sveikatos priežiūros specialistų etatų skaičių;
- 9.14. įstaigoje laikomiems asmenims visą parą būtų prieinamos asmens sveikatos priežiūros paslaugos, numatytos galiojančiuose teisės aktuose;
- 9.15. atsižvelgus į turimus finansinius išteklius, apsvarstyti galimybę įsigyti knygų ir kitų leidinių, kurie papildytų bibliotekoje esamą literatūros asortimentą;
- 9.16. įstaigoje dirbančių asmenų darbo kokybei gerinti pagal galimybes būtų organizuojami mokymai šiomis aktualiomis mokymo programų temomis: žmogaus teisės, žmonių su specialiais poreikiais teisių ir pagrindinių laisvių apsauga, Jungtinių Tautų Neįgaliųjų teisių konvencijos reikalavimų taikymas.

Apie Seimo kontrolieriaus rekomendacijos nagrinėjimo rezultatus (pateikiant rekomendacijos įgyvendinimo priemonių planą) informuoti iki 2015-03-13.

Seimo kontrolierius, Įstaigos vadovas

Augustinas Normantas

ANKETINIO PATIKRINIMO LENTELĖ

DUOMENYS APIE ĮSTAIGĄ	
1. Kiek įstaigoje yra vietų?	1. Vilniaus pataisos namuose yra įrengta 110 vietų.
2. Kiek šiuo metu įstaigoje yra laikoma asmenų?	2. Patikrinimo metu buvo laikomi 96 asmenys.
DARBUOTOJAI	
3. Kiek darbuotojų šiuo metu dirba įstaigoje? Kiek nuteistųjų tenka prižiūrėti vienam darbuotojui dienos ir nakties metu?	3. Įstaigoje dirba 69 darbuotojai. Vienam darbuotojui tenka prižiūrėti 4–6 nuteistuosius dienos metu ir 6–8 – nakties metu.
4. Kiek numatyta etatų? Ar yra neužpildytų etatų? Kokie etatai yra neužpildyti ir kokių priemonių imamasi juos užpildyti?	4. Vilniaus pataisos namams yra patvirtinta 316 etatų (etatai nėra skiriami atskirai Rasų ir Sniego gatvės sektoriams). Šiuo metu iš viso neužpildyta 15 etatų: 8 – Apsaugos ir priežiūros skyriaus prižiūrėtojo ir 1 – prižiūrėtojo budinčiosios pamainos vyresniojo, 1 – direktoriaus budinčiojo padėjėjo, 2 – Kriminalinės žvalgybos skyriaus vyriausiojo specialisto, po vieną – Personalo skyriaus vedėjo, Psichologinės tarnybos viršininko ir specialisto. Siekiant užpildyti laisvus etatus skelbiamos darbuotojų atrankos (šiuo metu paskelbtos 4 atrankos). Artimiausiu metu planuojama paskelbti konkursą valstybės tarnautojų pareigoms užimti.
5. Kiek įstaigos darbuotojų ir kokiose mokymo programose (seminaruose) dalyvavo per 2014 metus?	5. 55 įstaigos darbuotojai dalyvavo įvairiose mokymo programose: įvadinio mokymo, teisinių žinių bei raštingumo tobulinimo, profesinių įgūdžių, tiesiogiai dirbant su nuteistaisiais, tobulinimo, socialinių įgūdžių stiprinimo ir kt.
SAUGUMO PRIEMONĖS IR SAVIŽUDYBIŲ PREVENCIJA	
6. Ar yra įrengta pagalbos iškvietimo sistema?	6. Taip. Pagalbos iškvietimo sistema (pareigūnams) yra įrengta priežiūros postuose, taip pat pareigūnai gali išsikviesti pagalbą naudodamiesi radijo stotelėmis.

<p>7. Ar naudojamos techninės priežiūros sistemos?</p>	<p>7. Taip. Vaizdo stebėjimo kameromis stebimos įėjimo, koridorių, parduotuvės ir tarnybinės patalpos. Informacija apie tai, kad vykdomas vaizdo stebėjimas, pateikiama informacinėse lentelėse.</p>
<p>8. Ar per 2014 metus yra buvę smurto atvejų? Kur registruojami smurto atvejai, jeigu tokių būna? Kaip pirmiau nurodyti atvejai yra tiriami?</p>	<p>8. Taip. Kiekvienas nuteistojo patirto sužalojimo atvejis yra registruojamas Sužaloto asmens medicininės apžiūros pažymų registre. Kriminalinės žvalgybos skyriuje taip pat vykdoma nuteistųjų patirtų sužalojimų apskaita. Dėl kiekvieno patirto sužalojimo, vadovaujantis Suimtųjų ir nuteistųjų kūno sužalojimų dokumentų rengimo, tvarkymo ir apskaitos tvarkos aprašu, patvirtintu Kalėjimų departamento prie Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijos direktoriaus 2013-12-31 įsakymu Nr. V-445, atliekamas tyrimas bei nustatomos sužalojimo aplinkybės. Jei nuteistojo patirti sužalojimai atitinka nesunkų arba sunkų sveikatos sutrikdymą, pradedamas ikiteisminis tyrimas. Jei sužalojimai atitinka nežymų sveikatos sutrikdymą, priimamas sprendimas atsisakyti pradėti ikiteisminį tyrimą bei nuteistajam yra išaiškinama jo teisė kreiptis į teismą privataus kaltinimo tvarka. Nuteistieji panaudoję smurtą taip pat yra baudžiami drausmine tvarka.</p>
<p>9. Ar per 2014 metus buvo nuteistųjų savęs žalojimo atvejų? Kokių priemonių ėmėsi / imtųsi darbuotojai, jei nuteistieji save žalojo / žalotų?</p>	<p>9. Nebuvo. Tokių atveju apie nuteistąjį su kūno sužalojimo žymėmis nedelsiant pranešama įstaigos Sveikatos priežiūros tarnybos darbuotojams, kurie suteikia pirmąją medicininę pagalbą bei sprendžia dėl nuteistojo tolesnio gydymo. Kriminalinės žvalgybos skyrius savo ruožtu atlieka tyrimą dėl įvykio. Nustačius, kad nuteistasis tyčia susižalojo, priimamas sprendimas atsisakyti pradėti ikiteisminį tyrimą. Nuteistasis yra konsultuojamas įstaigos psichologų bei psichiatro, taip pat įtraukiamas į nuteistųjų, priklausančių didelės rizikos grupei dėl savęs žalojimo ar dėl bandymo nusizudyti, sąrašą. Tokių nuteistųjų priežiūra yra sustiprinta: 3 kartus per parą jie yra papildomai tikrinami ir apie tai pažymima paros žiniaraštyje.</p>
<p>10. Ar per 3 (trejų) metų laikotarpį buvo nuteistųjų savižudybių ir kitų mirčių atvejų?</p>	<p>10. Įstaigoje 2013 m. mirė 1 nuteistasis. Dėl nuteistojo mirties fakto atliktas tarnybinis tyrimas, nustatyta savižudybė.</p>

KRATOS IR SPECIALIŲJŲ PRIEMONIŲ TAIKYMAS	
11. Kaip reguliariai atliekamos kratos?	11. Kratos atliekamos teisės aktų numatytais atvejais, taip pat pagal planinį kratų atlikimo planą bei poreikį.
12. Ar kratos yra filmuojamos?	12. Filmuojamos planinės kratos.
13. Ar įstaigoje per 2014 metus buvo panaudotos specialiosios priemonės?	13. Taip.
14. Ar visais atvejais buvo atliekami tarnybiniai patikrinimai dėl nurodytų priemonių panaudojimo?	14. Taip.
ELGESYS SU NUTEISTAISIAIS, DRAUSMINIO POVEIKIO PRIEMONIŲ TAIKYMAS	
15. Ar per 2014 metus nuteistieji buvo pateikę skundų dėl netinkamo darbuotojų elgesio (fizinio, psichologinio smurto ir pan.)?	15. Nebuvo.
16. Kiek asmenų šiuo metu laikoma baudos izoliatoriuje, kamerų tipo patalpose, drausmės grupėje?	16. Patikrinimo metu 3 asmenys buvo laikomi baudos izoliatoriuje, 3 – kamerų tipo patalpose, 2 – perkelti į drausmės grupę. Nuteistųjų uždarymas į baudos izoliatorių, perkėlimas į kamerų tipo patalpą ir į drausmės grupę registruojamas atitinkamuose žurnaluose.
17. Ar: - asmenys buvo informuoti apie padarytą nusizengimą; - ar jiems buvo sudaryta galimybė pasiaiškinti; - ar jie gavo nutarimo dėl nuobaudos paskyrimo kopiją?	17. Taip. Patikrinimo metu baudos izoliatoriuje laikomi asmenys nurodė, kad nėra lankomi slaugos darbuotojo, o prieš patalpinant į baudos izoliatorių jų sveikata nebuvo patikrinta gydytojo. Šią informaciją patvirtino ir kiti įstaigoje laikomi nuteistieji. Kitų nusiskundimų dėl paskirtos nuobaudos ir (arba) jos režimo asmenys neturėjo.
LAIKymo IR HIGIENOS SĄLYGOS	
18. Ar įstaigos patalpos yra prieinamos žmonėms su negalia?	18. Įėjimas bei kitos patalpos nėra prieinamos žmonėms su negalia. Informaciniai užrašai yra pakankamai dideli, jie patalpinti matomose vietose.
19. Ar yra kamerų, įrengtų rūsiuose, pusrūsiuose?	19. Nėra.
20. Kiek vietų yra įrengta kiekvienoje gyvenamoje patalpoje, tarp jų ir kamerų tipo patalpoje, koks kiekvienos iš šių patalpų plotas ir kiek ploto vidutiniškai tenka vienam	20. Baudos izoliatoriuje, kamerų tipo patalpose įrengtų vietų skaičius: 1 kameroje – 2 vietos; 2 kameroje – 2 vietos; 3 kameroje – 2 vietos; 4 kameroje – 4 vietos.

<p>asmeniui?</p>	<p>Drausmės grupės patalpose įrengtų vietų skaičius: 1 kameroje – 6 vietos. Kiekvienam asmeniui vidutiniškai tenkantis minimalus plotas kameroje yra ne mažesnis negu 3,6 m². Bendrabučių tipo patalpų plotai ir įrengtų vietų (lovų) skaičius: I aukštas: 2 kamb. 28,44 kv. m; 9 lovos; 3 kamb. 18,14 kv. m; 6 lovos; 5 kamb. 14,20 kv. m; 4 vietos; 7 kamb. 7,62 kv. m; 2 vietos; 8 kamb. 7,20 kv. m; 2 vietos; 9 kamb. 7,58 kv. m; 2 vietos. II aukštas: 4 kamb. 18,00 kv. m; 5 lovos; 5 kamb. 26,15 kv. m; 8 lovos; 6 kamb. 21,82 kv. m; 6 lovos; 7 kamb. 22,52 kv. m; 7 lovos; 8 kamb. 25,99 kv. m; 8 lovos; 9 kamb. 21,48 kv. m; 7 lovos. III aukštas: 10 kamb. 54,55 kv. m; 18 lovų; 11 kamb. 31,03 kv. m; 7 lovos; 12 kamb. 53,97 kv. m; 17 lovų; 13 kamb. 30,81 kv. m; 10 lovų. Kiekvienam asmeniui vidutiniškai tenkantis minimalus plotas bendrabučių tipo patalpose yra ne mažesnis negu 3,1 kv. metro.</p>
<p>21. Ar visose kamerose pakanka natūralaus ir (arba) dirbtinio apšvietimo?</p>	<p>21. Taip, tačiau patikrinimo metu nuteistieji nurodė, kad nakties metu yra išjungiamas elektros tiekimas gyvenamosiose patalpose. Šią informaciją patvirtino ir tuo metu įstaigoje dirbę pareigūnai, nurodydami, jog taip siekiama užtikrinti, jog nuteistieji nakties metu nesinaudotų televizoriais ir kitais įrenginiais. Naktį tikrinant nuteistuosius, pareigūnai naudojami turimais nešiojamais žibintuvėliais.</p>
<p>22. Kaip vėdinamos kameros (natūralus, dirbtinis vėdinimas)?</p>	<p>22. Natūralus vėdinimas per langus. Patikrinimo metu langų būklė buvo tinkama, oro temperatūra buvo normali, nebuvo juntami nemalonūs kvapai, pelėsio požymių ant sienų ir lubų vizualiai nenustatyta.</p>
<p>23. Kaip dažnai (kiek kartų per dieną, savaitę ir pan.) ir kaip kameros yra tvarkomos? Kas tvarko kameras (įskaitant ir pagrindinį valymą)?</p>	<p>23. Nuteistieji patys privalo rūpintis švaros ir tvarkos palaikymu gyvenamosiose patalpose, kuriose gyvena. Tam tikslui jie yra aprūpinami reikalingu valymo inventoriumi. Patikrinimo metu gyvenamosiose patalpose buvo švaru ir tvarkinga.</p>
<p>24. Kada paskutinį kartą buvo atlikta dezinfekcija, dezinsekcija ir deratizacija?</p>	<p>24. Kartą per mėnesį yra atliekamas profilaktinis aplinkos kenksmingumo pašalinimas (dezinfekcija, dezinsekcija, deratizacija), kuri atlieka įmonė, turinti visuomenės sveikatos</p>

<p>25. Ar kameroose yra visi teisės aktuose numatyti baldai bei priedai:</p> <ul style="list-style-type: none"> - lova; - spintelės (lentynos); - stalas; - suolas arba taburetė; - drabužių kabliukai; - šiukšlių dėžė. <p>26. Koks minkštasis inventorių skiriamas kiekvienam nuteistajam?</p> <p>27. Kas kiek laiko minkštasis inventorių yra skalbiamas (keičiamas), dezinfekuojamas, lyginamas?</p> <p>28. Ar nuteistieji gali naudotis savo lovų skalbiniais?</p> <p>29. Pastabos dėl sanitarinių mazgų būklės kameroose ir bendrabučiuose.</p> <p>30. Pastabos dėl sąlygų drausmės zonoje (baudos, drausmės izoliatoriaus, kamerų tipo patalpose).</p> <p>ASMENS HIGIENA:</p> <p>31. Ar nuteistiesiems užtikrinama teisė ne rečiau kaip kartą per savaitę nusiprausti šiltu vandeniu duše; pasinaudoti kirpėjo paslaugomis?</p>	<p>priežiūros veiklos licenciją verstitis privalomojo profilaktinio aplinkos kenksmingumo pašalinimo veikla. Informacija apie profilaktinį aplinkos kenksmingumo pašalinimą yra registruojama specialiame žurnale.</p> <p>25. Taip.</p> <p>26. Čiužinys, pagalvė, antklodė, lovų skalbiniai, rankšluosčiai.</p> <p>27. Lovų skalbiniai ir rankšluosčiai skalbiami įstaigoje įrengtoje skalbykloje atsižvelgiant į jos užterštumą, bet ne rečiau kaip 1 kartą per savaitę. Čiužiniai, pagalvės, antklodės dezinfekuojami prieš perduodant juos kitiems asmenims. Minkštasis inventorių (čiužiniai, pagalvės, antklodės) kartą per savaitę dezinfekavimui vežami į įstaigos padalinį, esantį Rasų g. 8, Vilniuje.</p> <p>28. Taip.</p> <p>29. Sanitariniai mazgai yra įrengti atskirai nuo gyvenamųjų patalpų, juose yra įrengta šalto vandens tiekimo sistema, unitazai, praustuvės, veidrodžiai. Patikrinimo metu įstaigos bendrabučio antrame ir trečiame aukštuose atskirai nuo gyvenamųjų patalpų įrengtuose sanitariniuose mazguose buvo vizualiai nešvaru, grindys buvo šlapios, kampuose mėtėsi šiukšlių, kai kurie unitazai buvo neišvalyti, buvo užuodžiami nemalonūs kvapai.</p> <p>30. Patikrinimo metu drausmės zonos, baudos izoliatoriaus, kamerų tipo patalpų gyvenimo sąlygos buvo patenkinamos.</p> <p>31. Taip.</p>
---	--

<p>32. Ar nuteistieji gauna šių higienos priemonių:</p> <ul style="list-style-type: none"> - muilo; - tualetinio popieriaus; - kitko. 	32. Taip.
MAITINIMAS	
<p>33. Kiek kartų per dieną yra maitinami nuteistieji?</p> <p>34. Kas ir kur gamina maistą?</p> <p>35. Ar, esant medicininėms indikacijoms, nuteistiesiems yra (būtų) užtikrinamas dietinis arba specialus maitinimas?</p> <p>36. Ar yra (būtų) užtikrinamas maitinimas pagal religinius ir (arba) kultūrinius įsitikinimus?</p> <p>37. Ar tikrinama pagaminto maisto kokybė? Kas ir kaip tai atlieka?</p> <p>38. Kokie stalo įrankiai ir indai skiriami nuteistiesiems jų maitinimo metu?</p> <p>39. Ar nuteistieji turi galimybę atsisakyti įstaigoje pagamintų patiekalų ir valgyti savo maistą arba pasigaminti jo šilto?</p> <p>40. Ar per 2014 metus buvo nustatyta atvejų, kai maisto produktų ir būtiniausių reikmenų pardavimo kainos įstaigoje veikiančioje parduotuvėje viršijo jų rinkos vidutines kainas toje pačioje teritorijoje? Jeigu nustatyti pirmiau nurodyti pažeidimai, tuomet kokių priemonių buvo imtasi?</p> <p>41. Ar nuteistieji gali bet kuriuo paros metu gerti geriamąjį vandenį?</p> <p>42. Kokiais atvejais konvojuojamajam yra</p>	<p>33. 3 kartus per dieną.</p> <p>34. Maistas gaminamas įstaigoje įrengtoje virtuvėje. Maistą gamina darbuotojai.</p> <p>35. Ne. Administracijos teigimu, įstaigoje maitinimas organizuojamas vadovaujantis Maitinimo organizavimo taisyklių 7 p., tik patiekalus gaminant be riebalų ir druskos.</p> <p>36. Taip.</p> <p>37. Taip, pagaminto maisto kokybę jusliniu metodu tikrina Sveikatos priežiūros tarnybos darbuotojai ir patikrinimo rezultatus įrašo į maisto kokybės įvertinimo žurnalą. Patikrinimo metu nuteistieji skundėsi, jog šiltuoju metų laiku negavo sezoninių šviežių daržovių, jiems buvo tiekiami tik rauginti agurkai, kurių kokybė bei skonio ir kvapo savybės netenkino.</p> <p>38. Šaukštas, puodukas, lėkštės, dubenėliai.</p> <p>39. Taip, tačiau patikrinimo metu nuteistieji skundėsi, kad įstaigos virtuvėje yra tik viena viryklė, skirta naudotis 110 asmenų, kuri, be kita ko, yra ir techniškai netvarkinga, t. y. neveikia orkaitės funkcija.</p> <p>40. Nebuvo.</p> <p>41. Taip.</p> <p>42. Kai konvojuojamojo lydėjimas iki paskirties</p>

duodamas sausas maisto davinys?	punkto (ir atgal) trunka ilgiau kaip 6 valandas.
APRANGA	
<p>43. Ar nuteistiesiems, kurie neturi savo drabužių ir (arba) avalynės, yra skiriama sezoną atitinkanti apranga?</p> <p>44. Kas kiek laiko yra skalbiama nuteistųjų apranga (apatiniai, viršutiniai drabužiai) ir kas tai atlieka?</p> <p>45. Ar yra sudarytos sąlygos nuteistiesiems skalbti ir džiovinti asmeninius viršutinius drabužius?</p>	<p>43. Taip.</p> <p>44. Nuteistųjų aprangą vieną kartą per savaitę skalbia skalbėjas (nuteistasis, dirbantis pagal darbo sutartį).</p> <p>45. Taip, įstaigos rūsyje yra įrengta drabužių džiovykla ir skalbykla. Pastarosios patalpos Biuro darbuotojai apžiūrėti negalėjo, kadangi ji buvo užrakinta, o asmuo, atsakingas už šią patalpą, buvo išvykęs. Nustatyta, kad asmeninių drabužių skalbimas įstaigoje organizuojamas pagal direktoriaus nustatytą ir patvirtintą grafiką, kasdien nuo 8 val. iki 20 val., išskyrus šeštadienį. Be to, nuteistieji skundėsi, kad įstaigoje veikiančioje skalbykloje savaitgaliais skalbiama įstaigoje išduodama patalynė, nors įstaiga yra sudariusi sutartį su kita įmone dėl šių paslaugų teikimo. Nuteistieji nurodė, jog visą įstaigos patalynę skalbiant tik įstaigoje kyla problemų dėl nuteistųjų asmeninių drabužių ir patalynės skalbimo bei džiovinimo.</p>
SVEIKATOS PRIEŽIŪRA	
<p>46. Ar įstaigos Sveikatos priežiūros tarnyba turi leidimą-higienos pasą; kokios sveikatos priežiūros paslaugos yra prieinamos dienos metu, kokios – naktį;?</p>	<p>46. Taip.</p> <p>Įstaigoje dienos metu teikiamos šios asmens sveikatos priežiūros paslaugos:</p> <ul style="list-style-type: none"> - pirminės ambulatorinės sveikatos priežiūros: šeimos medicinos; - slaugos: bendrosios praktikos, bendruomenės. Medicinos darbuotojų nedarbo valandomis, švenčių dienomis bei savaitgaliais asmens sveikatos priežiūros paslaugos nėra teikiamos, o esant reikalui kviečiama greitoji medicinos pagalba. Jeigu nuteistajam reikalingos specializuotos sveikatos priežiūros paslaugos, jis, vadovaujantis nustatyta tvarka, vežamas į Laisvės atėmimo vietų ligoninę arba į valstybės ar savivaldybių asmens sveikatos priežiūros įstaigas. <p>Atliekant patikrinimą nustatyta, kad dienos metu teikiamos šios asmens sveikatos priežiūros paslaugos: šeimos gydytoja dirba vieną dieną per</p>

<p>47. Ar visi pareigūnai yra išklause pirmosios pagalbos suteikimo kursą ir turi tai patvirtinančius dokumentus?</p> <p>48. Kas konkrečiai atliekama tikrinant naujų į įstaigą priimtų nuteistųjų sveikatos būklę?</p> <p>49. Ar atliekant medicininę apžiūrą, be gydytojo ir paciento, dalyvauja tretieji asmenys?</p> <p>50. Ar nuteistieji turi galimybę susitikti su psichologu, psichoterapeutu?</p> <p>51. Ar nuteistajam pageidaujant jam teikiama jo asmens sveikatos istorija, kiti medicinos dokumentai?</p> <p>52. Ar stebima badaujančio asmens sveikatos būklė ir kaip?</p> <p>53. Ar įrengtas infekcinėmis ligomis sergančių nuteistųjų izoliatorius?</p>	<p>savaite po dvi valandas; kiekvieną darbo dieną nuo 8 val. – 15.24 val. įstaigoje dirba bendruomenės slaugytoja, kuri priima besiskundžiančius sveikatos problemomis; odontologas dirba kartą per savaitę po 2 valandas; gydytojas psichiatras dirba kiekvieną mėnesio pirmą ketvirtadienį nuo 15 iki 18 val. Be to, susipažinus su registracijos žurnalais ir atsitiktine tvarka parinktomis nuteistųjų sveikatos istorijomis, pastebėta, kad sveikatos istorijos pildomos nesilaikant teisės aktų reikalavimų, t. y. ne visada aišku, ar gydomas asmuo yra tinkamai supažindinamas su jam paskirtu gydymu ir sutinka jį gauti.</p> <p>47. Taip.</p> <p>48. Sanitarinis patikrinimas, gydytojų specialistų (šeimos gydytojo, psichiatro, odontologo) pirminės apžiūros bei klinikiniai ir ŽIV tyrimai.</p> <p>49. Nedalyvauja, nebent paprašo sveikatos priežiūros specialistas.</p> <p>50. Taip.</p> <p>51. Taip, jo rašytiniu prašymu.</p> <p>52. Taip. Gydytojas kasdien apžiūri badaujantįjį, pamatuoja kraujo spaudimą, stebi jo svorį ir duomenis įrašo specialiame žurnale.</p> <p>53. Taip.</p>
KITOS NUTEISTŪJŲ TEISĖS	
<p>54. Ar nuteistiesiems užtikrinama jų teisė į teisinę pagalbą, teisė pasimatyti su gynėju?</p> <p>55. Ar nuteistiesiems užtikrinama jų teisė pasimatyti su giminaičiais ir kitais asmenimis?</p> <p>56. Ar yra atskira patalpa, kurioje vyksta pasimatymai? Kokios jos sąlygos?</p>	<p>54. Taip.</p> <p>55. Taip.</p> <p>56. Taip. Patikrinimo metu nustatyta, kad: ilgalaikių pasimatymų patalpų būklė buvo</p>

<p>57. Ar užtikrinama teisė pirkti, gauti perduodamus daiktus, maisto produktus? Per kiek laiko patikrinami perduoti televizoriai, radijo imtuvai, kompiuterinių žaidimų aparatai ir kt.?</p> <p>58. Ar laikomiems asmenims užtikrinamos vertėjo paslaugos?</p> <p>59. Ar užtikrinama teisė kasdien pasivaikščioti?</p> <p>60. Kokia sporto, kultūros, laisvalaikio veikla prieinama nuteistiesiems?</p> <p>61. Ar yra galimybė skaityti naujausius laikraščius, žurnalus ir knygas?</p> <p>62. Ar užtikrinama teisė į bendrąjį lavinimą ir profesinį mokymąsi? Kiek nuteistųjų mokosi šiuo metu?</p>	<p>patenkinama; trumpalaikių pasimatymų patalpų būklė gera, tačiau sanitariniame mazge nebuvo užtikrinta švara.</p> <p>57. Taip. Pagal teisinį reglamentavimą, daiktai turi būti patikrinti per 5 darbo dienas, o kompiuteriai ir informacijos laikmenos – per 10 dienų, tačiau, įstaigos administracijos teigimu, tai atliekama per –2 darbo dienas. Patikrinimo metu apklausus laikomus asmenis, nė vienas dėl šių dalykų nusiskundimų neturėjo.</p> <p>58. Tokio poreikio nėra.</p> <p>59. Gyvenamosios zonos nuteistųjų pasivaikščiavimas gryname ore neribojamas (dienotvarkės nustatytu laiku). Patikrinimo metu apklausus asmenis, taip pat patikrinus pasivaikščiavimo kiemų sąlygas, nustatyta, kad kiemų būklė yra prasta.</p> <p>60. Įstaigos administracija nurodė, kad yra įrengtos sporto aikštelė bei sporto salė, yra galimybė lankytis bibliotekoje, laisvalaikio zonose žiūrėti televizijos laidas, lankyti religines apeigas bei dalyvauti įvairiose siūlomose socialinės reabilitacijos programose.</p> <p>61. Iš dalies. Patikrinimo metu apklausus asmenis, taip pat faktiškai patikrinus pirmiau nurodytą informaciją, nustatyta, kad biblioteka yra nepakankamai aprūpinta naujausiais leidiniais, taip pat kompiuterine technika.</p> <p>62. Taip. Vilniaus komunalinių paslaugų mokykloje mokosi – 48, Vilniaus mokymo centre – 6 nuteistieji. Patikrinimo metu apklausus asmenis, jie išreiškė nusiskundimus dėl užimtumo pataisos namuose stokos. Pageidaujantys mokytis profesijos, turi galimybę išklaudyti tik staliaus ir siuvinių gamintojo kursus, kitokie mokymai neorganizuojami. Nuteistieji nurodė, jog pageidautų įvairesnių mokymų, tokių kaip</p>
---	--

<p>63. Kiek šiuo metu yra nuteistųjų, pageidaujančių dirbti, ir kiek iš jų įtraukta į darbą?</p> <p>64. Kokios socialinės ir reabilitacinės programos yra vykdomos įstaigoje?</p> <p>65. Ar nuteistiesiems yra sudaryta galimybė įgyvendinti balsavimo teisę?</p> <p>66. Ar nuteistiesiems yra sudaryta galimybė atlikti religines apeigas?</p>	<p>kompiuterinio raštingumo ar pan., nes turi galimybę naudotis asmeniniais kompiuteriais³.</p> <p>63. Valstybės įmonėje prie pataisos namų įdarbinta – 22, ūkio aptarnavimo brigadoje – 14 nuteistųjų.</p> <p>64. Įstaigoje vykdomos šios programos: 1. Tipinė naujai atvykusių į pataisos įstaigą nuteistųjų adaptacijos programa; 2. Tipinė nuteistųjų integracijos į visuomenę programa; 3. Asmenų, kuriuos rengiamasi paleisti iš laisvės atėmimo vietų, teisinio ir socialinio švietimo programa; 4. Kriminalinės subkultūros apraiškų laisvės atėmimo vietose prevencijos programa, patvirtinta KD direktoriaus 2009 m. sausio 20 d. įsakymu Nr. V-13; 5. Dailės ir meninio ugdymo programa; 6. Nuteistųjų pozityvaus užimtumo priemonių programa; 7. Agresijos ir autoagresijos valdymo psichologinio konsultavimo programa; 8. Priklausomų nuo psichiką veikiančių medžiagų asmenų reabilitacijos programa; 9. Bendravimo įgūdžių ugdymo ir emocijų valdymo programa.</p> <p>65. Taip.</p> <p>66. Taip, įstaigoje įrengtos patalpos religinėms apeigoms atlikti.</p>
<p>INFORMACIJOS PRIEINAMUMAS IR KREIPIMŪSI NAGRINĖJIMAS</p>	
<p>67. Ar nuteistiesiems yra sistemingai pateikiamas informacinis lapas, kuriame aiškiai išdėstytos jų teisės, pareigos ir laikymo įstaigoje tvarka, pareigūnų veiksmų ir sprendimų bei nuobaudų apskundimo tvarka? Ar asmuo pasirašo, jog buvo su tuo supažindintas?</p> <p>68. Ar informacija apie nuteistųjų dienotvarkę, jų teises, pareigas bei draudimus, leidžiamus</p>	<p>67. Taip. Bausmę atliekantis asmuo pasirašo Individualaus darbo su nuteistuoju knygelėje, kad yra susipažinęs su savo teisėmis bei pareigomis.</p> <p>68. Taip. Informacija skelbiama pataisos įstaigos informaciniuose stenduose bei įstaigos</p>

³ Pagal BVK 148 straipsnio 1 dalį, pataisos įstaigose ir valstybės įmonėse prie pataisos įstaigų gali būti organizuojamas nuteistųjų profesinis mokymas. Nuteistieji turi teisę pasirinkti profesiją, kurios mokysis pagal pataisos įstaigos administracijos pateiktą sąrašą ir turimą mokymo bazę.

<p>perduoti daiktus, maisto produktus ir kita naudinga informacija yra prieinama nuteistiesiems bei kitiems lankytojams?</p> <p>69. Ar nuteistiesiems sudarytos visos sąlygos pateikti kreipimuisi (išduodami vokai, pašto ženklai, rašymo priemonės, popierius ir pan.)?</p> <p>70. Ar nuteistiesiems prieinama informacija apie valstybės institucijų ir pareigūnų, visuomeninių organizacijų kontaktinius duomenis?</p> <p>70. Ar nuteistųjų kreipimaisi yra registruojami?</p> <p>72. Ar į kreipimuisi atsakoma laiku?</p> <p>73. Kokia tvarka nuteistiesiems įteikiami laiškai iš kitų įstaigų / institucijų, artimųjų ir per kiek laiko?</p> <p>74. Per kiek laiko yra išsiunčiami nuteistųjų laiškai kitoms įstaigoms / institucijoms, pareigūnams, giminaičiams, kitiems asmenims?</p> <p>75. Ar išsiunčiami bei gaunami laiškai yra cenzūruojami?</p>	<p>internetiniame tinklalapyje.</p> <p>69. Taip.</p> <p>70. Taip. Informacija skelbiama informaciniuose stenduose bei, nuteistajam paprašius raštu, informacija pateikiama asmeniškai.</p> <p>71. Taip. Laikomų asmenų kreipimaisi yra registruojami specialiai tam skirtame registracijos žurnale.</p> <p>72. Taip.</p> <p>73. Įstaigoje nuteistųjų vardu gautus laiškus šiems nuteistiesiems įteikia pataisos įstaigos direktoriaus įsakymu įgaliotas darbuotojas, šias funkcijas įstaigoje atlieka Kriminalinės žvalgybos skyriaus darbuotojas bei skyriuje dirbantys laiškų tikrinimo ir pristatymo inspektoriai. Nuteistajam atsiųstas laiškas, prieš jį įteikiant, nuteistojo akivaizdoje atplėšiamas ir neskaitant patikrinamas, ar jame nėra daiktų ir reikmenų, kuriuos nuteistiesiems draudžiama turėti. Nuteistojo išsiunčiamų ir gaunamų laiškų apskaita vykdoma pildant Nuteistųjų gaunamų ir siunčiamų laiškų apskaitos kortelę. Laiškų tikrinimo ir pristatymo inspektorius nuteistųjų ir suimtųjų vardu gautas registruotąsias pašto siuntas taip pat registruoja (apskaito) Gautų registruotųjų pašto siuntų apskaitos žurnale. Laiškai įteikiami per dvi darbo dienas.</p> <p>74. Nuteistųjų laiškai išsiunčiami adresatams ne vėliau kaip per 3 darbo dienas nuo laiško gavimo arba įteikimo dienos.</p> <p>75. Ne.</p>
<p>UŽSIENIO VALSTYBIŲ PILIEČIAI</p>	
<p>76. Ar patikrinimo įstaigoje metu buvo užsienio valstybių piliečių?</p> <p>77. Ar užsienio valstybių piliečiams sudaromos</p>	<p>76. Nebuvo.</p> <p>77. Taip.</p>

sąlygos palaikyti ryšius su savo valstybių diplomatinėmis atstovybėmis ir (arba) konsulinėmis įstaigomis?	
KITŲ INSTITUCIJŲ ATLIKTI PATIKRINIMAI	
<p>78. Ar įstaigoje trejų metų laikotarpiu buvo atlikta žmogaus teisių padėties stebėseną?</p> <p>79. Kada atliktas paskutinis priešgaisrinės saugos patikrinimas patalpose? Ar buvo nustatyta priešgaisrinės saugos pažeidimų? Ar jie yra pašalinti?</p> <p>80. Kada visuomenės sveikatos centras atliko paskutinį patikrinimą patalpose? Ar buvo nustatyta sveikatos saugos pažeidimų? Ar jie yra pašalinti?</p> <p>81. Kada Valstybinė maisto ir veterinarijos tarnyba atliko paskutinį patikrinimą? Ar buvo nustatyta pažeidimų? Ar jie yra pašalinti?</p>	<p>78. Ne.</p> <p>79. Priešgaisrinės saugos patikrinimas atliktas šių metų II ketvirtį. Pažeidimų nenustatyta.</p> <p>80. 2013-12-18 atlikta grįžtamoji kontrolė dėl pažeidimų pašalinimo; visi nustatyti trūkumai pašalinti.</p> <p>81. 2014-06-13 atliktas neplaninis patikrinimas pagal nuteistojo skundą dėl daržovių kokybės. Vilniaus pataisos namams daržoves tiekia viešąjį pirkimo konkursą laimėjusi bendrovė „Samsonas” ir ūkininkas Gintas Šarkus. Daržovės yra tiekiamos kokybiškos. Įstaigos administracija šviežių daržoves tiekia pagal nustatytas normas.</p>